

URZECZENIE

Locje literatury
i wyobraźni

Urzeczenie

Locje literatury i wyobraźni

NR 3110

Urzeczenie

Locje literatury i wyobraźni

Pod redakcją
Mariusza Jochemczyka i Miłosza Piotrowiaka

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2013

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzenci
Elżbieta Konończuk
Tomasz Stępień

Spis treści

Mariusz Jochemczyk, Miłosz Piotrowiak O nieustającej potrzebie potamofilologii...	7
--	---

Językowy obraz rzeki

Aleksandra Niewiara <i>Wody płyną. Piję wodę</i> . Pierwotne i prototypowe konceptualizacje rzeki w językach indoeuropejskich	15
Ewa Masłowska Ludowy stereotyp rzeki — zarys struktury	43
Jerzy Bartmiński Rzeka w językowo-kulturowym obrazie świata Polaków	53

Riverrun

Krystyna Jakowska Rzeka w wyobraźni psalmistów	67
Joanna Ślósarska <i>Oko wyskakujące na powierzchnię czarnego szkła wody</i> (A. Lange: <i>Wenecja</i> ; J. Brodsky: <i>Watermark/Znak wodny</i>)	79
Joanna Dembińska-Pawelec Z nurtem kaskady. <i>Nad Aarą</i> Jerzego Żuławskiego	99
Tadeusz Sławek <i>rzekibrzeg/rzekibieg</i> . Rzeka i jej opowieści	115

Rzeki najbliższe/prywatne/osobne

Zbigniew Kadłubek	
Ren. Utrwalenie	145
Jarosław Ławski	
Rzeka Krutynia — Spychowska Struga	159
Mariusz Jochemczyk	
<i>Super flumina Silesiae Superioris</i>	177
Aleksander Nawarecki	
Poezja romantycznych przełomów (7 ruchów wiosłem)	191

W poetyckich dorzeczach

Jan Piotrowiak	
Urzeczeni. Czesław Miłosz <i>Rzeki</i> ; Władysław Sebyła <i>Poeta</i>	199
Anna Szawerna-Dyrszka	
Rzeki wileńskich Włóczęgów	215
Barbara Pukalska	
Słów kilka o potędze rzeki w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	227
Anna Węgrzyniak	
Ciemny fragment. <i>Wisła</i> Mirona Białoszewskiego	241
Joanna Grądział-Wójcik	
Brzegi i mosty Wisławy Szymborskiej. (Od wodnej kartografii do antropologii akwaticznej)	255
Marcin Czerwiński	
Poza sieciami — w nurcie lektury. Urzeczenie czytelnika ułamkami Karpowiczowskich sensów	271
Adrian Gleń	
<i>Płyną/płoną</i> . Nie-stałość w poezji Juliana Kornhausera	285

Raport o stanie wód

Dorota Wojda	
Biografie wody w pisarstwie Jarosława Marka Rymkiewicza	307
Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz	
„Podajemy komunikat o stanie Odry...”. Nowa literatura polska znad rzeki	337
Nota bibliograficzna	359
Indeks osobowy	361
Summary	371
Zusammenfassung	373

Mariusz Jochemczyk
Miłosz Piotrowiak
Uniwersytet Śląski w Katowicach

O nieustającej potrzebie potamofilologii...

1.

Powtórzmy — z niekłamaną radością — za Josifem Brodskim: „[...] my także wolimy wodę”¹. Przede wszystkim ze względu na energię skumulowaną w jej życiodajnym ciele, to wszak dla jej zmysłowej kinetyki gotowi jesteśmy lekkomyślnie porzucić każdy inny żywioł świata. „Porzucić”, a więc uciec czym prędzej z dobrze znanego *universum*, które nas stwarza, stanowi i ogranicza. Woda zachęca bowiem do ucieczki, do zostawienia za plecami spetryfikowanych form istnienia, wygodnych przyzwyczajzeń, pewnych myśli... Skłania — dodajmy — do porzucenia wężowym ruchem złuszczonej skóry „starego człowieka” i udania się do zapoznanych „źródeł” nagiego (to słowo jeszcze wróci) istnienia. Prezentowana tu alegoria poetycka opisuje naszą akwatywną intuicję nader obrazowo:

[...]

Woda jest uciekinierem ze swojego miejsca,
przedmieścia, nabrzeża, arki, dachu.
Ucieka spod mostu — jak spod wieńca narzeczona,
a imię jej — szarzyzna.

Rz

¹ J. Brodski: *Rzeki*. Z tomu: *Formy czasu*. Cyt. za: P. Fast: *Rzeki w literaturze rosyjskiej. Rekonesans*. W: *Rzeki. Kultura — cywilizacja — historia*. T. 4. Red. J. Kołtuński. Katowice 1995, s. 208—209. Wszystkie cytaty z wiersza Brodskiego oznaczone w niniejszym tekście skrótem Rz.

Niezdolna do ustabilizowanego pożycia z otoczeniem, pozostaje Rzeka — bo o niej cały czas myślimy — wiecznie uciekającą „panną młodą”, pozornie mało atrakcyjną (szarą) oblubienicą dla tych wszystkich, których dyskretnie odwiedza w swej niekończącej się podróży w czasie i przestrzeni. Ta, która (niczym ladacznica) żyje „pod mostem” i z tej perspektywy spogląda na nas, „cywilizowanych ludzi”, pozornie niewiele ma do zaoferowania. Jej zmysłowe piękno, ukryte przed okiem bezpiecznie zakorzonego w coraz bardziej „zabetonowanym świecie” profana, ujawnia się tylko przed tymi, którzy kochają jeszcze to, co Henry David Thoreau nazywał swego czasu *bare existence*². Czyli po prostu „nagą egzystencję”, surowy los, „pokryte zmarszczkami” życie: matowe, zmacone, niepowstrzymane, bezimienne... Tak pojęte życie (*vita*) — to zawsze już *vita femina*:

A jakże jest kobieca! i jak podobna do życia
 jest jej matowa, czy też cała pokryta zmarszczkami skóra;
 dzięki temu, iż jest tak niepowstrzymana, zmacona, smutna,
 że zdąża do ujścia
 i bezimienności.

Rz

Surowe piękno Rzeki-Kobiety pociąga oczywiście nie tylko mężczyzn, porywa swą niepowstrzymaną siłą tych wszystkich, którzy silnie rezonują (interferują) z Rzeczywistością, których natura jest bardziej „falowa” niż „liniowa”, którzy uciekając od „swego losu”, nigdy nie uciekają od „swego bólu”. Bo tylko „ból” (nawet dawny i zażegnany) oraz jego współ-czucie wyznaczają dostatecznie szeroki horyzont ludzkiej komunii ze światem:

[...]
 Fala zawsze ucieka
 od odbicia, od swego losu,
 chce się zmieszać z horyzontem, z solą —
 z dawnym bólem.

Rz

Choć i z całkiem nieodległym, świeżym, „niedawnym” bólem pomaga się Rzeka skutecznie zmierzyć. Dowodzi tego wspaniała lekcja Jerzego Stempowskiego, który z perspektywy wojennego ucie-

² Por. np. uwagi w: T. Sławek: *Ujmować. Henry David Thoreau i wspólnota świata*. Katowice 2009, s. 35.

kiniera (tutaj: zawiniętego w kokon śpiwora, leżącego — jeśli tak można rzec — na gruzach starego świata, emigranta) pokazuje, jak mocą pamięci wzbudzona wielotonowa muzyka rzecznej kaskady przywraca obolały umysł wojennego Odyseusza do stanu pierwotnej, „dziecięcej równowagi”. Pozwala na powrót „stać się sobą”:

Zmuszony — jak wszyscy — do czekania, zawijam się w śpiwór i zamykam oczy. Sąsiednie domy leżą w gruzach, ulica jest wymarła. Mroźne powietrze leży na niej bez ruchu. W półmroku słyszę tylko własny oddech. Myślę, że w takiej ciszy emigranci słyszą szum swoich rzek. Wystarczy skupić się w pamięci, aby wśród setek innych poznać szum swojej rzeki. Każda z nich mówi innym językiem. Jedne huczą i dudnią, inne dzwonią po płytkim dnie, w innych słychać bulgotanie wirów i szmer pian przesuwających się nad głębiną, w innych wreszcie woda jest niema [...]. Największą siłę magiczną posiada Czeremosz, który spośród wszystkich rzek górskich sam jeden płynie w cieniu stuletnich jodeł i świerków. Wody jego pienią się wartko w kamiennym łożysku, szemrzą na żwirowych mieliznach, dzwonią po kamieniach, bełkocą w cieśninach, huczą i dudnią w skałach, a każdemu z tych tonów, opóźniając się z lekka, wtóruje niskie, ciemne, basowe echo puszczy. Zdaje mi się, że gdybym ociemniały, stary, trawiony gorączką i obłędem, posłyszał znów ten szum, lata błędzenia po manowcach spadłyby ze mnie jak łachmany niedoli i stałbym się znów sobą³.

A zatem „inny język” Rzeki (może tylko on?) zdolny jest przemówić do oniemiałego grozą zniszczenia, „błądzącego po manowcach” współczesnego człowieka i wyartykułować ozdrowieńcze: „wstań i idź” — terapeutyczną formułę podnoszącą z upadku tego, który — obleczony w „łachmany niedoli” — nie ma prawa się podnieść. Tylko bowiem drzemiąca w Rzece „siła magiczna” (a jest to zawsze lecznicza „magia dźwięków mowy”) pozwala wrócić do życia temu, który, choć „ociemniały, stary, trawiony gorączką i obłędem”, z życiem owym dawno się pożegnał.

Kto wie, czy prezentowana tu ozdrowieńcza siła rzecznego Logosu, który pozornie tylko „nie mówi” i „nie działa” (jedynie, poza artykulacją: „bełkoce”; co najwyżej: „huczy”, „dudni”, „dzwoni”, „bulgocze”, „szemrze”), nie stoi u początku niniejszego projektu badawczego i nie prowokuje do proklamacji nowej dziedziny po-

³ J. Stempowski: *Dziennik podróży do Austrii i Niemiec*. Rzym 1946, s. 16—18.

szukiwań: *potamofilologii*. Jeśli tak — byłaby ona wielkim Hipokratejskim marzeniem, w którym filolog jest bardziej *minister naturae* niż *magister philologiae*, jest kimś, kto myśli o świecie przyjaźnie, *oikologicznie*⁴: w u-rzeczeniu, „szczęście wiosłem wyliczając”⁵...

2.

Warto zwrócić uwagę na jeszcze inne rzeczne paradoksy, pójść pod prąd wygładzonym łożyskiem ruczaju, spróbować zamanifestować niepodległość reżimowi pływu. Taką utopijną rebelię podniósł Søren Kierkegaard, konstatując:

Czas ucieka, życie płynie jak rzeka itd. — powiadają ludzie. Nie mogą jakoś tego zauważyć, czas stoi i ja razem z nim⁶.

Czas i rzeka, połączone wspólnotą wyobrażeń i symboli, w swym potężnym ruchu sprawiają wrażenie tworów statycznych, w myśl zasady: co olbrzymie, to majestatycznie nieruchome. Tak jak upływający czas możemy oglądać w poklatkowej pułapce zdjęć, tak rzeka skrywa przed nami swój widomy upływ. Miernikami rzeczno-geologicznymi, fotografiami czasu geologicznego są zalegające na dnie kamienie. Otoczaki, przemocą oderwane od skał, podstępem ciosane i wirowane w dennych pułapkach, wreszcie obdarzone przez naturę ostatecznym szlifem i w swej kamiennej epopei obrotów podrzucone ludzkim oczom ku przestrodze — są wymownym arbitrem miary wszechrzeczy. Kto szuka twardego statusu rzeczywistości, znajdzie go na dnie bystrza. Rieczna historia materialna, od kawałka potężnej skały do ziarenka piasku, znajduje w postaci ubywającego oto-

⁴ Prekursorskie badania w tym zakresie prowadzone są na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach już od lat. Ostatnim efektem poszukiwań jawi się edycja trojga autorów: T. Sławek, A. Kunce, Z. Kadłubek: *Oikologia. Nauka o domu*. Katowice 2013, s. 198.

⁵ Wydaje się, iż pionierem tego typu myślenia pozostaje wrocławski badacz Jacek Kolbuszewski. I jako autor serii artykułów (por. np. J. Kolbuszewski: „Szczęście wiosłem wyliczone”. *Motywy rzeki w myśleniu symbolicznym i literaturze*. W: *Rzeki. Kultura — cywilizacja — historia*. T. 1. Red. J. Kołtuniak. 1992, s. 39—65), i jako edytor (por. *Rzeki. Antologia poetycka*. Wybór i oprac. J. Kolbuszewski. Wrocław 1998).

⁶ S. Kierkegaard: *Diapsalmata*. Tłum. J. Iwaszkiewicz. „Twórczość” 1967, nr 10, s. 56.

czaka najlepszy materiał poglądowy. Rzeczy, sprzęty, ruiny stanowią *residua* elegijności, rzeczne transmitery historii nie pozostawiają ludzkich złudzeń — jedynie melancholię czasu geologicznego.

3.

Rzeka przekracza rzeczywistość daną bezpośrednio na linii lustra wody. Reszta pozostaje nieodgadnioną, niewypowiedzianą tajemnicą. Wolno nam podziwiać rzekę, stać u jej brzegu. Nie możemy jednak zamykać oczu na to, że w gruncie rzeczy (rzeki) faktyczne urzeczywistnienie musimy pozostawić jej samej, w postaci katastrofalnego w skutkach wezbrania bądź przeciągających się niżówek. Pozostają nam zatem odmęty dywagacji, suche wgłębianie się w jej mętną toń; słowem: niedorzeczności. Być może lepiej pozostać na naniesionym rumowisku, przy linii wody, w mocy dyskursu apofatycznego i mówić o tym, czym rzeka nie jest, nie wiedząc, czym tak naprawdę jest.

Inaczej się dzieje, kiedy wkroczymy do rzeki, wskoczmy w jej ciemny nurt, zejdziemy w jej czarne tonie. Tam rządzi inna gęstość czasu, rzeczy, poczucie własnej wyporności (jestestwa). Przenosząc te zależności na dziedzinę filologiczną, możemy powiedzieć, że zniesiona zostaje naturalna granica między literaturą a życiem — brodzić po rzece — to być w rzece, czytać — to być w świecie fikcji. Analogon między wartką rzeką i potoczystą lekturą postuluje myślenie holistyczne i postrzeganie sferyczne.

4.

Rzeka w swej migotliwości staje się tygłem przemian, ruchem bez dwukrotności, poza repetycją. I, kolejny raz, rozwarstwia się na przeciwstawne masy, na odbiegające od siebie odnogi. Z jednej strony rzeka niesie wiele materiału, którego sedymentacja zależy od jej rozmiarów, szybkości przepływu i ukształtowania terenu. Skrywa się on w dennych warstwicach, wyrzucany bywa na przykosi i ławice bądź mieni się wszystkim, co tylko kipiący kocioł nurtu zmieścić zdoła. Rzeki zrywają liny wiążące je z lądowym funda-

mentem i płyną z nurtem rzecznej opowieści. W tak poszerzonym polu nieokreśloności dezorientuje nadmiar i podobieństwo. Chaos jednak statecznie: układa się pokładami, staje się wymiernym materiałem badawczym, wytrzymującym próby naukowego oglądu. Zapchane arterie rzek, które nie przyjmują już wleczonego materiału sedymentacyjnego, umierają w zaciśy starorzecza wskutek odcięcia szyi meandru. Tak zdekapitowana rzeka, a właściwie jej jeziorny trup, jest najlepszym żerowiskiem dla hydrologa. Marzenie potamofilologa wyartykułować można zgoła odmiennie. Rzeka jest czymś absolutnie pierwotnym. Oznacza to tyle, że nie sposób jej „rozłożyć” na jakiegokolwiek inne osobliwości, adekwatnie przełożyć na odrębne fenomeny. Stojąc nad rzeką, słyszy się rytm własnego serca i czuje się bezmierną pustkę w głowie. Żyje się w odmiennym stanie świadomości, bez względu na to, czy będzie to mętna, siarkowa rzeczulka, czy krystaliczna woda górskiego potoku. Woda, matka elementów, pulsuje połyskliwą powierzchnią, przemijając w jakiś niefrasobliwy sposób. Gdzie można obserwować bardziej oczywiste postaci zamierania, jeśli nie w nagłym plusku wody i miarowo wygładzającej się toni? Dla potamofilologa nawet spojrzenie na rzeczny obiekt uwielbienia nie może się obyć bez horyzontu tekstologicznej artykulacji. Potoczysta woda, niby tekst niepoddający się korekcji, zdanie w nieustannym rozwoju (bez groźby kropki), stanowi taki rodzaj skupienia, który wydaje się swoim przeciwieństwem, rozproszaniem. Rzeka to słowa poza językiem formuł, dominacja syntetycznego i jednolitego substratu nad heterogেনią materiałów świata, pozoruje systematyczność tam, gdzie panuje wzburzona mieszanina arbitralności. W kulturze śródziemnorzecznej (!), płynąc, czy to w groźnych wodach Styksu — farmakonicznej substancji, która odbiera (oddziela) życie, ale i unieśmiertelnia (Achillesa, poza piętą), czy w łodzi Charona na smutnym Styksie, czy też pośród ognistych fal infernalnego Pyrriflegetonu, zawsze doświadczymy przeżycia estetycznego pełnego wzniosłej delektacji. Taka jest nasza potamofilologiczna natura.

Nad Przemszą — nad Rawą,
we wrześniu 2013

Nota bibliograficzna

Kilka spośród prezentowanych w niniejszej książce artykułów doczekało się już wcześniejszych publikacji w tomach zbiorowych. Za zgodą Autorów i Wydawców prezentujemy trzy szkice, podając miejsca ich pierwodruków:

Jerzy Bartmiński: *Rzeka w językowo-kulturowym obrazie świata Polaków*. W: *Rzeki. Kultura, cywilizacja, historia*. Red. J. Kołtuniak. T. 9. Katowice 2000.

Ewa Masłowska: *Ludowy stereotyp rzeki — zarys struktury*. W: *Językowy obraz świata*. Red. J. Bartmiński. Lublin 1990.

Anna Węgrzyniak: *Ciemny fragment*. „Wisła” Mirona Białoszewskiego. W: *Skala mikro w badaniach literackich*. Red. A. Nawarecki i M. Bogdanowska. Katowice 2005.

Indeks

A

Abramow-Newerly Igor 165, 174
Abramow-NewerlyJarosław 165,
166
Acheloos 181
Achremczyk Stanisław 164
Adams Douglas Quentin 38
Agamben Giorgio 278
Allen Francis H. 116
Ambrosius Johanna 171, 172, 173
Ambroży św. 145
Anaksymander z Miletu 147
Andersen Hans Christian 132
AndruchowyczJurij 150
AnusiewiczJanusz 56
Apollinaire Guillaume 119, 134
Ariosto Ludovico 203
Arystoteles 53, 272, 277
Asnyk Adam 103
Attridge Derek 137, 321
Augé Marc 146
Ausländer Rose 174

B

Babik Zbigniew 25, 29
Bachelard Gaston 87, 168, 231, 308,
311, 325, 327
Bachtin Michaił 282
Baczyński Krzysztof Kamil 227—
238, 245

Bagłajewski Arkadiusz 330
Bajkiewicz-Grabowska Elżbieta 168
Baka Józef SJ 251
Baker Samuel 308
Bakke Monika 309
Balbus Stanisław 257, 266
Balcerzan Edward 70, 211
Bałus Wojciech 209
Bańkowski Andrzej 20
Baran Bogdan 304, 326
Barańczak Stanisław 79, 253, 316
Barszczak Wiesław 79
Barthes Roland 313, 314, 316, 332
Bartmiński Jerzy 35, 36, 43, 49,
53, 55, 56, 359
Bartnicki Krzysztof 132, 135, 136,
139, 140
Baynes Helton Godwin 311
Bączek Leszek 164
Beaujour Michel 206
Beauvois Daniel 340
Bednarczuk Leszek 26, 27
Beek Lucien van 22
Beekes Robert 22
Beethoven Ludwig van 334
Bejska Apolonia 95
Berent Waław 101
Bereza Henryk 344
Bergson Henri 310
Białoszewski Miron 241—253, 295

- Bibrowski Mieczysław 212
 Biedermann Hans 40, 90
 Biedrzycki Krzysztof 203, 299
 Bienek Horst 177, 178, 184, 186,
 187, 188
 Bilut Ewa 30
 Birkalan Hande A. 308
 Biolik Maria 29
 Blake William 293
 Bloom Harold 274
 Błóński Jan 231, 278, 308
 Bocian Marianna 271
 Bock P.K. 53
 Boczkowski Krzysztof 311
 Bogdanowska Monika 359
 Bohdziewicz Antoni 222
 Bojanowska-Pomierny Małgorzata
 334
 Bolecki Włodzimierz 64
 Borowski Andrzej 112, 204
 Borowy Waław 339
 Boryś Wiesław 21
 Bożek Gabriela 344
 Brando Marlon 191
 Breton André 272
 Browning W.R.F. 69
 Braciak Jacek 170
 Brandstaetter Roman 67
 Bright William 53
 Brodski Josif 7, 79—88, 91—97
 Browarny Wojciech 340
 Bruderek Leszek 164
 Brückner Aleksander 103, 205
 Bryl Mariusz 80
 Brzóstowicz-Klajn Monika 266
 Buchanan-Brown Jennifer 308
 Buck Carl Darling 18—24, 38, 39
 Burdziej Bogdan 67
 Buss Malwina 170
- C**
- Caillois Roger 278
 Camus Albert 287
 Carapezza Paolo Emilio 212
 Carpenter Humphrey 116
 Carroll Lewis 116
 Cassirer Ernst 310
 Celan Paul 294
 Charpentier Marc-Antoine 334
 Chevalier Jean 89, 308
 Chlebowski Bolesław 102
 Chodawiecki Daniel 331
 Chojnowski Zbigniew 165, 171
 Chrostowska Joanna 164
 Chrostowski Czesław 164
 Chrostowski Jerzy 164
 Chrostowski Marian 164
 Chudak Henryk 87, 231, 308
 Cichowicz Stanisław 155
 Cirlot Juan Eduardo 40, 228, 229,
 234, 308
 Ciszewski Stanisław 45
 Colli Giorgio 277, 278
 Coupe L. 348
 Couperin François 334
 Cudak Romuald 244, 245
 Culler Jonathan 274
 Curie-Skłodowska Maria 43, 53
 Curtius Ernst Robert 112, 203
 Czachorowska Magdalena 16
 Czapińska Wiesława 132
 Czechowicz Józef 207
 Czermińska Małgorzata 338
 Czerniewski Antoni 222
 Czerwiński Marcin 271
 Czyż Antoni 251
- D**
- Dante Alighieri 121—124, 203
 Dasiak Bożena 164
 Dasiak Dariusz 160
 Dasiak Dorota 164
 Dasiak Krzysztof 160
 Dawid król 42, 68—69
 Dembińska-Pawelec Joanna 99
 Derrida Jacques 118, 119, 195,
 196, 310, 321, 324, 328, 330
 Dębnicki Antoni 95
 Dickson Donald R. 308
 Dillard Annie 126, 127

- Dittert Annette 341
Długosz Jan 339
Długosz-Kurczabowa Krystyna 23
Dobaczewski Hubert 349
Dobrowolski A. 313
Dobrzyńska Teresa 43
Donato Eugenio 195
Donne John 125
Dorociński Marcin 170
Doś Marcin 183
Drzewucki Janusz 321
Dulęba Władysław 310
Duma Jerzy 27
Dunin Kinga 344
Durand Gilbert 90
Dusburg von Petrus, Piotr z Dusburga 174
Duszka Maria 140
Dziędziel Marian 170
Dzikowski Stanisław 44
- E**
Eco Umberto 274
Eliade Mircea 90, 228
Eliot George (właśc. Mary Ann Evans) 137
Eliot Thomas Sterns 310, 311
El-Shamy Hasan 308
Eurypides 147
- F**
Fac Bolesław 187
Falicka Krystyna 206
Falkiewicz Andrzej 275
Faryno Jerzy 295
Fast Piotr 7
Fedewicz Maria Bożenna 319
Feliński Elżbieta 212
Ferguson Robert 26—28, 30
Ferrier Kathleen 334
Fieguth Rolf 70
Filip Ota 181
Folfasiński Sławomir 46, 48, 49
Fiut Aleksander 201, 215, 216
Forstner Dorothea 93
Foucault Michel 291, 328
Franaszek Andrzej 313
Friedrich Caspar David 325
Friedrich Wolf 31, 212
Frye Northrop 94
- G**
Galiński Placyk 67
Gałczyński Konstanty Ildefons 41, 42, 165, 174, 271, 280, 339
Gama Vasco da 224
Gamkrelidze Tamaz 21, 36, 39, 43
Gamwell Lynn 91
Gans Eric 264
Garry Jane 308
Gaston Sean 118
Gauß Karl-Markus 179, 180
Gazda Grzegorz 106
Gheerbrant Alain 89, 308
Gizewiusz (Gisevius) Gustaw Herman Marcin 159, 171
Glaser Sheila Faria 137
Gleń Adrian 285
Gliwienko Tatiana 321, 322, 323
Głowiński Michał 195, 243
Gołęb Zbigniew 15, 30
Gołota Janusz 164
Gombrowicz Witold 298, 312
Gondowicz Jan 313
Gorczyńska Renata 201, 216
Gosk Hanna 338,
Górniak Adam 82
Górny Maciej 341
Grądział-Wójcik Joanna 255
Gringmuth-Dallmer Erike 343
Grodziński Eugeniusz 209
Grzędzińska Maria 106, 107
Guardini Romano 152, 155
Gutorow Jacek 276, 279, 282
- H**
Hahn Hans Henning 341
Halicka Beata 339, 340, 341
Harasimowicz Jan 343

- Harrisom Jim 132
 Hart Jonathan 313
 Hartwig Julia 303
 Heidegger Martin 156, 278, 294,
 295, 304, 326, 328
 Heine Heinrich 153
 Helbig Gerhard 53
 Heraklit z Efezu 32, 140, 141, 145,
 217, 265, 267, 302, 312, 320
 Herbert Zbigniew 165, 203, 258,
 259
 Hertz Paweł 85
 Heydel Magdalena 310
 Hezjod 148, 149
 Hieronim św. 157
 Hillbricht-Ilkowska Anna 167
 Hillman James 288
 Hiroshige Utagawa 256, 267, 268,
 270
 Hölderlin Friedrich 152, 154, 155
 Hoły Peter 317
 Homer 153, 277, 278
 Horacy 203, 290
 Howarth William 129
 Humboldt Wilhelm 53
- I**
 Illg Jacek 156
 Iser Wolfgang 264, 269
 Iwanow Wiaczesław Wsiewołodowicz 21, 36—39, 43
 Iwaszkiewicz Jarosław 10
- J**
 Jaczewski Zbigniew 168
 Jakowska Krystyna 67, 70
 Jakubowicz Mariola 37
 Janion Maria 195
 Jaroszewicz Krzysztof 343
 Jaruzelski Wojciech 343
 Jasiński Grzegorz 159, 172
 Jezus Chrystus 47, 67, 68, 149
 Jędrzychowski Stefan 224
 Jędrzejczak Danuta 146
 Jochemczyk Mariusz 7, 177, 255
 Jocz Artur 266
- Joyce James 119, 132—139
 Jung Carl Gustav 310
- K**
 Kaczorowski Jerzy 317
 Kadłubek Zbigniew 10, 145, 289
 Kajka Michał 171, 174
 Kalnicka Zdenka 86, 308, 309, 317
 Kania Ireneusz 228, 308
 Kaniewska Barbara 266
 Kant Arno 169
 Karłowicz Jan 107
 Karpiński Franciszek 67, 252, 253
 Karpiński Jan Jerzy 168, 169
 Karpowicz Tymoteusz 271, 272—
 283
 Kasprzowicz Jan 100, 101
 Kasprzysiak Stanisław 277
 Kaszubski Przemysław 31
 Kephart Beth 115, 141
 Kętrzyński Wojciech (Adalbert von
 Winkler) 171
 Kiełb Mieczysław 194, 196
 Kierkegaard Søren 10
 Klenczon Krzysztof 165
 Klonowicz Sebastian 339
 Kłosiński Krzysztof 314
 Kmita-Piorunowa Aniela 229
 Książnin Franciszek Dionizy 194
 Kochanowski Jan 67
 Kocjan Krzysztof 90
 Kolberg Oskar 45, 47, 48
 Kolbuszewski Jacek 10, 271, 339,
 344, 345, 353
 Kołtuniak Jerzy 7, 10, 17, 148,
 181, 351, 359
 Komendant Tadeusz 291, 328
 Kondracki Jerzy 167
 Konofał Katarzyna 182
 Konończuk Elżbieta 344
 Konopnicka Maria 169
 Kończal Kornelia 341
 Kopaliński Władysław 40, 228,
 229, 258
 Kopciński Jacek 246, 247, 250

- Kopertowska Danuta 30
Korabiewicz Waclaw 221, 222, 223
Kornhauser Julian 285—304
Kotlarczyk Czesław 221
Kott Jan 313
Kotula Franciszek 44, 46, 50
Kowalcz-Pawlik Anna 264
Kowalska Karolina 318
Kowalska Małgorzata 91
Kowalski Grzegorz 169
Kowalski Piotr 148
Kozioł Urszula 271
Kozyra G. 333
Krahe Hans 16
Kraśniński Zygmunt 203
Krawczuk Aleksander 181
Kreczmar Jerzy 100, 103
Kreuzer Johann 154
Kristeva Julia 316, 317
Królak Stanisław 278
Królikowska Jadwiga 167
Kruk Erwin 175
Krummacher Friedrich Adolf 159
Kryński Adam Antoni 107
Krzyżaniak Barbara 47
Krzyżanowski Julian 34
Kubiak-Ho-Chi Beata 269, 270
Kuczyńska Alicja 82
Kudelska Marta 91
Kudrzycki Zbigniew 164
Kujawski Wojciech 171
Kulawik Adam 42
Kulesza Agata 170
Kulesza Dariusz 70
Kunce Aleksandra 10
Kurek Jacek 182
Kurowicki Jan 295
Kurzweilly Michel 352
Kümmel Martin 19
Kwapisz Jan 278
Kwiatkowski Jerzy 227, 228, 234, 238
- L**
Labuda Gerard 17
Lacan Jacques 168
Lachman Magdalena 345
Lam Andrzej 182, 184
Lange Antoni 79, 81, 85, 87—92, 94—97
Lapidus Roxanne 135
Latour Bruno 135
Lec Stanisław Jerzy 280
Legeżyńska Anna 243, 244, 301
Lehr-Spławiński Tadeusz 27
Lejeune Philippe 319, 322
Léon-Dufour Xavier 262
Lem Stanisław 277
Lenz Siegfried 174
Lewandowski Jan 181, 183
Leśmian Bolesław 90, 101
Leśniewski Czesław 222
Lévinas Emmanuel 193
Lévy-Bruhl Lucien 310
Leyko Małgorzata 355
Libera Antoni 152
Ligęza Wojciech 257, 268
Linde Samuel Bogumił 106
Lipiński Krzysztof 174
Lipp Reiner 19
Lisakowski Jarosław 47
Lisiecka Sława 156, 179
Lisowski Krzysztof 296, 301
Loew Olivier 342
Lope de Vega Felix 203
Lorentowicz Jan 103
Lubas-Bartoszyńska Regina 319, 322
Lubaszenko Edward 170
Lubos Eryk 170
Lubotsky Alexander 20, 22
Lucanus Marcus Annaeus 147
- Ł**
Łachacz Tadeusz 160
Łanowski Jerzy 148
Łapiński Krzysztof 81
Łapiński Zdzisław 243
Ławska Halina 164
Ławski Jarosław 159, 161
Ławski Piotr 159
Łęga Władysław 46

- Loch Eugenia 103
Łoś Jan 105—106
Lotman Jurij 191
Łukasiewicz Małgorzata 263
- M**
- Machek Vaclav 31
Magris Claudio 150
Mahler Gustav 334
Maliszewski Karol 271
Majer-Baranowska Urszula 36
Makarska Renata 355
Makowiecki Andrzej Zbigniew 99,
102, 113, 114, 206
Malinowski Bronisław 311
Mallarmé Stéphane 212, 310
Mallory James Patrick 38
Maltby Robert 146
Małczyński Bartosz 276, 279, 280
Małłek Karol 169
Mandelsztam Osip 322, 323
Man Paul de 195, 196, 319
Mańczak Witold 16
Mańczyk Augustyn 53
Marciniec Dorota 53
Margański Janusz 319
Marić Sreten 154
Markiewicz Henryk 95
Markiewicz Kamil 71
Markowski Michał Paweł 311,
314, 324, 328, 332
Marzec Grzegorz 314, 327
Masłowska Ewa 43, 359
Melecki Maciej 271
Melville Herman 139
Merlau-Ponty Maurice 91, 155
Michalski Cezary 327
Michaux Henri 280
Miciński Tadeusz 101
Mickiewicz Adam 106, 203, 212,
318, 319, 320, 323, 324, 325,
328, 329
Mikulski Zdzisław 167
Międzyrzecki Artur 134
Migasiński Jacek 91
Mikułowski Jerzy 146
Mikurda Kuba 276
Miłosz Czesław 63, 64, 67, 68, 71,
177, 199, 200, 201, 202, 203,
204, 205, 206, 207, 215, 216,
217, 218, 224, 225, 256, 292,
299, 303, 312, 314
Miodońska-Brookes Ewa 42
Mizera Janusz 295, 304, 326
Morawińska Agnieszka 200
Morgan Robert 79
Moszyński Kazimierz 44, 49, 211
Mościcki Paweł 321
Mowszewicz Jakub 168
Mrhačová Eva 32
Mrongowiusz Krzysztof Celestyn 171
Mrówka Kazimierz 140, 141
Mueller Joanna 276
Muratow Paweł 85, 87
Murinius Marcin 174
Muskat-Tabakowska Elżbieta 95
- N**
- Nagurski Teodor 219
Nawarecki Aleksander 182, 191,
251, 359
Nawrot Janusz 71
Nicholson John Joseph (Jack) 191
Nicoll Allardyce 95
Niebrzegowska-Bartmińska Stanisła-
wa 35, 40, 41, 55, 56
Niedźwiedzki Władysław 107
Niekrawietz Hans 182, 184, 185,
186, 187
Nietzsche Friedrich 127, 189, 255
Niewiadomski Andrzej 126
Niewiara Aleksandra 15
Norris Margot 137
Novalis Georg Philipp Friedrich Frei-
herr von Hardenberg 191
Nowak Włodzimierz 344, 352,
353, 354, 355, 356, 357
Nycz Ryszard 276, 311, 317, 357
- O**
- Odachowski Marian 169
Oesterreicher-Mollowo Marianne 40

- Oestigaard Terje 309
Ogłóża Ewa 132
Olszewski Frycz 171
Olszewski Michał 171
Okulicz-Kozaryn Łucja 162
Opacki Ireneusz 191—196, 230, 244
Orkan Władysław 101
Ostasz Gustaw 232
Owidiusz 203
- P**
- Pachciarek Paweł 93
Pająkowska-Kensik Maria 16
Panfil Jan 168
Parker Martin 31
Paulson William 137
Pavis Patrice 95
Pawlak Aleksander 47
Pawłowski Krzysztof 148
Paziak Paweł 228
Peiper Tadeusz 272
Pejchner Dorota 164
Pełka Artur 355
Penn Arthur 191
Perrucci Andrea 95
Piaget Jean 155
Piasecki Zdzisław 288
Piaseczyński P. 296
Pieńkowska Krystyna 166
Pietrych Krystyna 301
Piotrowiak Jan 199
Piotrowiak Miłosz 7
Piskozub Andrzej 339, 340
Piszczek Zdzisław 85
Platon 104, 122—124, 257, 295, 317
Pleitgen Fritz 341
Plutarch 203
Płuciennik Jarosław 269
Podlasek-Ziegler Maria 178
Podraza-Kwiatkowska Maria 104
Pokora Henryk 163
Pokorny Julius 21, 39
Polański Kazimierz 155
Pollak Roman 182
Poprawa Adam 316, 325, 330
Poradecki Jerzy 79
Porębowicz Edward 121
Poulet Georges 317
Pound Ezra 310
Preaud Marie 208
Preis Kinga 170
Prichard Mari 116
Proust Marcel 313
Przerwa-Tetmajer Kazimierz 100, 101
Przesmycki Zenon 101
Przybyłowska Maria 184, 189
Przybyszewski Stanisław 99—101, 104
Przytocka Maria 164
Ptolemeusz 16
Pukalska Barbara 227
Putnam Hilary 43
Putrament Maria 323
- Q**
- Quewedo Francisco de 203
- R**
- Radwan Mieczysław 182
Radziejewski Dariusz 31
Rakowski Mieczysław 165
Rautenstrauch Łucja 320
Rendall Steven 321
Reymont Władysław Stanisław 79
Reznikoff Charles 302, 303, 304
Ricoeur Paul 319
Ripa Cesare 208
Rix Helmut 19—22
Roger Juliusz 45
Rogoziński Julian 119
Romaniuk Kazimierz 262
Room Adrian 146
Rosiek Stanisław 248
Rospond Stanisław 15, 26, 28, 160, 182
Rostropowicz Joanna 184, 187
Roszak Joanna 290

- Rotzetter Anton 71
 Rowiński Tomasz 314
 Rozwadowski Jan Michał 25, 27, 28, 42
 Roździeński Walenty 182
 Różewicz Tadeusz 271
 Rubinowicz Jan 90
 Rudnicki Janusz 344, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357
 Rudnicki Mikołaj 27
 Rulewicz Wanda 311
 Rutkowski Krzysztof 295
 Rybicka Elżbieta 344, 355
 Rydel Lucjan 100
 Rymkiewicz Aniela 326
 Rymkiewicz Jarosław Marek 307—335
 Rymut Kazimierz 15, 27
 Ryziński Remigiusz 316
 Rzetelska-Feleszko Ewa 15, 27
- S**
- Sadlowski Gustaw 174
 Sadlowski Maria 174
 Sazdik Józef 68, 71
 Salomon król 69
 Sandauer Artur 259
 Sapir Edward 53, 55
 Sawrymowicz Edward 113
 Schatte Czesława 53
 Scherer Wilhelm 195
 Schirmer Brigitte 19
 Schirnding Albert von 149
 Schlögel Karl 340, 342, 346, 351
 Schmid Wolfgang Paul 16
 Schmidt Ernst G. 149
 Schmidt Jochen 154
 Schubert Franz 307, 332, 334
 Schulz Gottfried 172
 Schumann Robert 334
 Scott J. 309
 Sebyła Władysław 199, 206—213
 Serres Michel 122, 135, 137, 139, 140, 142
 Sidoruk Elżbieta 344
 Sienkiewicz Henryk 288
 Sienkiewicz Krystyna 165, 166
 Simmel Georg 263
 Simmons B. 309
 Simonides Dorota 46
 Skowronnek Fritz 175
 Skwarnicki Marek 67
 Sławczyński Ryszard 271
 Sławek Tadeusz 8, 10, 115, 183, 189, 289, 290, 291, 292, 293
 Sławik Jakub 69
 Sławiński Janusz 106, 195
 Słowacki Juliusz 103, 106, 113, 161, 203, 307, 316, 317
 Smarzewski Wojciech 170
 Smolka Iwona 313
 Snell Bruno 145
 Sochacka Stanisława 28
 Sokrates 304
 Soliński Leszek 245
 Sonnenberg Ewa 271
 Soper Kate 348
 Spinoza Baruch 100, 103
 Spyra Stefan 79
 Spyrka Lucyna 156
 Srebrakowski Aleksander 218, 220, 221, 223
 Stachowski Jan 181
 Stachura Edward 295
 Stacjusz 203
 Staff Leopold 67, 100, 101, 189
 Stala Marian 94, 276, 292
 Stalin Józef 322, 323
 Stankowski Wojciech 86
 Stanosz Barbara 55
 Starobinski Jean 208
 Stasiuk Andrzej 150, 152
 Staszkievicz Jerzy 169
 Stecki Konstanty 169
 Steele M.W. 309
 Stempowski Jerzy 8, 9
 Stępień Tomasz 218, 244
 Stokłosa Bożena 40
 Stokowski Patricia 308

- Szalonek Michał 171
 Szawerna-Dyrszka Anna 215
 Szełkowski Waldemar 218
 Szenwald Lucjan 322
 Szewczyk Wilhelm 178, 184
 Szmigielska Elżbieta 232
 Sznober Jerzy 153
 Szostakowicz Dymitr 321, 322, 323
 Szumański Tadeusz 222
 Szurek Jacek 103
 Szybowski Eliza 350
 Szymańska Beata 91, 96
 Szymański Wiesław Paweł 257
 Szyborska Wisława 255—270,
 299, 327
- Ś**
- Śliwka Krzysztof 271
 Ślósarska Joanna 79
 Świątek Sławomir 95
 Święch Jerzy 227, 228, 230, 231,
 233, 235
 Świrko Stanisław 47
 Świerkocki Maciej 127
 Świeściak Alina 316
- T**
- Tabaszewska Justyna 345, 348
 Tarnowski Marcei 142
 Tarnowski Stanisław 102
 Tataro Marian 42
 Tatarkiewicz Anna 87, 228, 231,
 308
 Teokryt 278
 Thoreau Henry David 8, 115, 116,
 119, 120, 125, 126, 128—132,
 137, 138, 178, 189
 Tindall William York 136
 Tiuryn Tomasz 82
 Tokarczuk Olga 344, 346, 347,
 348, 351
 Tokarski Roman 43, 55
 Tomasik Tomasz 202
 Tomicka Joanna 49
 Tomicki Ryszard 49
- Toporow Władimir Nikołajewicz
 29, 295
 Torres Bradford 116
 Traba Robert 431
 Tressider Jack 40
 Trubaczew Oleg Nikołajewicz 29
 TuanYi-Fu 200
 Turczyn Anna 146
 Turzyński Ryszard 93
 Tvedt Terje 309
 Tuwim Julian 212
 Twain Mark (właśc. Samuel Lan-
 ghorne Clemens) 140, 142,
 168
 Tyniecka-Makowska Słowinia 106
- U**
- Udolph Jurgen 16, 25
 Ugniewska Joanna 150
- V**
- Vaniček Alois 155
 Vann Michiel de 20
 Vannemann Theo 16
 Veronese Paolo 85, 89
 Vico Giambattista 135, 138
 Vivaldi Antonio 324
 Volf Miroslav 123
- W**
- Wania Joanna 156
 Wantuch Wiesława 70
 Wańczowski Marian 288
 Wańkiewicz Melchior 173
 Ward Jean 310
 Waśkiewicz Andrzej K. 238
 Wat Aleksander 301
 Wawkowa Ewa 32
 Waźbiński Zygmunt 208
 Ważyk Adam 119
 Weber Robert 157
 Weinrich Harald 320, 321
 Weisgerber Leo 53
 Wereszczace Michał 329
 Wergiliusz 203

- West David 313
 Węgrzyniak Anna 241, 359
 Whittle Tyler 168
 Whorf Benjamin Lee 53
 Wiechert Ernst 165, 174
 Wierzbicka Anna 55—56
 Wierzbicki Jan 154
 Wilczyński Piotr 183
 Williams William Carlos 115
 Wilkoszewska Krystyna 86, 309
 Wilson Richard 146
 Winnicki Bohdan 194, 196
 Wirpsza Witold 271
 Wiśniewski Rajmund J. 167
 Witczak Krzysztof Tomasz 37, 146
 Witkiewicz Stanisław Ignacy 100
 Witkoś Stanisław 47, 50
 Wittgenstein Ludwig 279, 324, 326
 Witwicki Władysław 123, 295
 Wodziński Cezary 294, 304
 Wojaczek Rafał 271
 Wojciechowski Krzysztof 200
 Wojda Dorota 257, 307, 314, 317, 327
 Wojterski Teofil 168
 Wojtyła-Świerzowska Maria 16
 Wolf-Powęska Anna 353
 Wolfram-Romanowska Danuta 31
 Wołkow Sołomon 323
 Woodman Tony 313
 Woźniak-Łabieniec Marzena 327
 Wójcicki Kazimierz Władysław 45
 Wójcik Teresa 339
 Wrzesiński Wojciech 341
 Wyka Kazimierz 101—102, 231, 238
 Wysłouch Seweryna 70, 266

Y
 Yeats William Butler 310

Z
 Zagajewski Adam 203, 303
 Zagórski Stefan 224
 Zakrzewska Wanda 93
 Zalewski Cezary 285
 Zamarovsky Vojtech 156
 Zareba Leon 31
 Zareba Ryszard 168
 Zatorski Włodzimierz 71
 Zawada Andrzej 347
 Zawada Filip 271
 Zduński-Wiktorowicz Małgorzata 337, 349
 Zehnder Thomas 19
 Zgorzelski Czesław 193, 195
 Zgrzywa Agnieszka 228, 235, 236, 237, 238
 Zieliński Jan 165
 Zieliński Miłosz 70
 Zimand Roman 55
 Zwierzyński Leszek 204
 Zwolski Bogumił 222

Ż
 Żeromski Stefan 339
 Żuławski Jerzy 99—111, 113, 114
 Żuławski Julian 100
 Żytyniec Rafał 171

The enthrallment Pilotages of literature and imagination

Summary

The academic publication *Urzeczenie. Locje literatury i wyobraźni* The enthrallment Pilotages of literature and imagination constitutes an innovative research method the editors of the volume call potamophilology (potamology/philology). The first, Greek word-source of the word (potamós = river) does not often become a constituent of the academic term in the humanities. The “enthrallment” included in the title also rarely appears in the books of modern philologists. Hence, the research practice in question requires several words of justification.

The word river hides a phenomenal completeness, an empirical immediateness of feelings and proofs by any means and standards. At the same time, it can be marked with a mathematical pattern and illustrated with a physical experience. In consequence, we can speak of it both in the phenomenological and functional categories. The water worlds, in opposition to other elementary elements, move the gravity point into perception itself that becomes the sum of simultaneous blinks of an eye. Geometric lines and color fields disappear while the imagination game is played in the space of reflexes, multiplied reflections and delusive slides.

Enthralment — an esoterically sounding research idea is to reveal the secrets of the matter in this case, that is wateriness of despotic whirlpools and soothing rhythms. Remaining in an observational position, a neutral place stabilized with a hard basis of the academic scientification or being carried away with gusty and dark currents, an unaware prophesy, intertwining in a dialogue with the poets in aporetic opinions, one does not impose a picture as something ready-made, but prepares it together with the read ones. Speaking of the river means calibrate meta-textually the discourse adequate to its incalculable parameters. What flows, sparkles with vivid colours while what thrown away to the bank loses glamour, and colour, that is, dies and decomposes. In order not to stay in a hopeless and silent admiration, interpretative actions must remind us of the procedures of freeing fluency, even for the price of a trivial result.

A superficial and stabilized surface is only an external surface under which the dark depths whirl. The movement that seemingly does not communicate danger, hides the most dangerous areas. Becoming aware of this paradox only increases enchantment no matter if we examine “the linguistic representations of the world”, “private rivers of childhood”, “comparatistic flows”, or “meanders and basins of the modern Polish poetry”.

Die „Verflussung“ Die Strömungen der Literatur und der Phantasie

Zusammenfassung

In vorliegender Publikation wird eine neuartige Forschungsmethode entwickelt, die von den Redakteuren Potamophilologie (Potamologie=Fließgewässerkunde/Philologie) genannt wurde. Die erste griechische Etymologie des Wortes (potamos=rzeka) nimmt nur selten an der Bildung von einem geisteswissenschaftlichen Termin teil und die in dem Titel erscheinende „Verflussung“ (von: Fluss) wird von heutigen Philologen kaum verwendet. Die genannte Forschungsmethode braucht also mit einigen Worten begründet werden.

Hinter einem Fluss verbergen sich die Vollständigkeit des Problems und die durchaus empirische Vorläufigkeit von Gefühlen und Überprüfungen. Gleichzeitig kann der Fluss mit einer mathematischen Formel bezeichnet und in körperlicher Erfahrung veranschaulicht werden. Er kann sowohl in phänomenologischen als auch funktionellen Kategorien betrachtet werden. Im Unterschied zu anderen elementaren Urgewalten verlagern die Wasserwelten das Schwergewicht auf die Wahrnehmung selbst, die zu einer Summe von simultanen Augenblicken wird. Geometrische Linien und farbliche Felder verschwinden und das Vorstellungsspiel spielt in einem von vervielfachten Reflexen und trügenden Diapositiven erfüllten Raum.

Die „Verflussung“ — das esoterisch klingelnde Forschungsvorhaben sollte in dem Fall, die Geheimnisse der Materie — trügerische despotische Wirbel und beruhigende Rhythmen erforschen. Bleibt man auf festem Grund der Wissenschaft als ein Beobachter oder lässt man sich von reißenden dunklen Strömungen als ein Prophet wider Willen hinreißen, zwingt man kein fertiges Bild auf, sondern man bereitet es samt den Gelesenen zu. Spricht man über den Fluss metatextuell, fängt man den dessen unabsehbaren Parametern angemessenen Diskurs an. Das was fließt — schillert in allen Farben, das was aufs Ufer geschwemmt ist — verliert seinen Glanz und seine Farbe — stirbt und wird zersetzt. Möchte man in einem ratlosen, stillschweigenden Erstaunen nicht verbleiben, muss man bei seinen Inter-

pretationen eine gewisse Veränderlichkeit sogar um den Preis von einem banalen Ergebnis wecken.

Äußerliche, stabile Wasserfläche ist nicht nur eine äußere Platte, unter den sich finstere Tiefen zusammenballen. Die Bewegung, die scheinbar keine Gefahr ankündigt, bergt in sich gefährlichste Zonen. Wird man sich über diesen Widersinn klar, verstärkt man noch die Verflüssung, abgesehen davon, ob man „Sprachbilder der Welt“, „private Flüsse der Kinderjahre“, „komparatistische Durchflüsse“ oder „Mäander und Einzugsgebiete der gegenwärtigen polnischen Dichtkunst“ untersucht.

Redaktor Małgorzata Pogłódek
Projektant okładki Paulina Dubiel
Redaktor techniczny Barbara Arenhövel
Korektor Marzena Marczyk
Łamanie Alicja Załęcka

Copyright © 2013 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-2261-2 (wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-075-4 (wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo@us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 23,5. Ark. wyd. 24,5.
Papier Alto 100 g
Cena 38 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

URZECZENIE. Loce literatury i wyobraźni

Więcej o tytule

